

Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 24. Már. 1787.

Halgatnak a' nagyobb hirek, itt vagynak a' kisebbek.
*M*inek előtte a' múlt vasárnap a' F. Monárkha
*M*a Ferentz fő Hertzeggel edgyutt a' izokott Iste-
 ni tiszteleten megjelentenek volna; az Erdélyi nagy
 Hertzeglég' fő Kormányozója Gróf *Bánfi György* Ur
 ő Excellentiája mind Királya'hoz, mind ezen Hiva-
 talához maga magával születtett hivlégét hitével pe-
 tsétlé-meg. — A' Hollándiai-Közöntéges-Társaságnál
 eddig vólt Minister B. *Rájsakh* Ur a' maga vilzfaa jö-
 vetelét a' F. Monárkhától megnyervén, mégyen hel-
 lyébe G. *Mérode* Ur. — Az eddig Bukovinában vólt
 fő Hadi Igazgató B. *Entzenberg* Ur, az Erdélyi ha-
 társzéleken lévő 2 oláh Regimenteknek Brigadérjává
 tétetvén, a' Monárkhától nyert 6000 forint ur köl-
 tséggel mégyen Erdélybe. — A' *Hohentzoler* német-
 Lovas Hadiserge Bétsbe érkezvén, a' Lengyel Hu-

szárok Galitziába, Morvába, Tseh, és Magyar Országba a' magok kirendelt helyekre indúltanak. — A' F. Magyar Kancelláriánál eddig vólt Concipista Báró *Gábelkhovent* Ur, nemkülömben a' B. H. Tanátson vólt Concipista *Dioszegi* Ur, a' Budai H. Tanátson Titoknakok lettenek. — A' F. Udvari Kancellárián edgy Titoknaki szék üressen lévén, nem régiben arra ösztönözi vala a' F. Monárkha fő Kancellárius *Pálfi Károly* Ur ő Excellentiáját, hogy ezen hivatalra edgy érdemes férfiat válassztana. Midőn a' fő Kancellárius Ur ezen hivatalra edgy E. Férfiat ki-nevezvén, már tfak nem megis érkezett vólna Bétsbe, mond a' *Monárkha* a' Kancellárius Urnak; En már magamis tudok edgy Titoknoknak való derék ifjat, az ifjú *Grof Pálfit*, a' Kancellárius' fiát, azért akarom, hogy ez üljön azon hivatalnak székébe. Felféges Uram! felel a' Kancellárius Ur; a' még ifjú ember, semmi érdemei nintsenek arra, hogy edgy Feleséges, tselédes, és már régtől fogva szolgált érdemes férfinak kenyérét elvégye, hanem ha már Felféged megtenni méltóztatik, engedjemeg, hogy végye a' másik a' fizetést, és hogy viselje az én fiam a' Titoknaki hivatal. Erre a' F. Monárkha a' fő Kancellárius Urnak vállait megvereggetvén, elmosojodva így szolla: Kedves emberem *Pálfi*! jószívűségedről már rég meggyő-zettetem: hogy a' fjad Titoknak legyen azt magam kívánom: ingyen pedig nem szolgálhat, hanem imé, hogy a' másiknakis, a' kit te tettél hátramaradása ne legyen, mind a' kettőnek egész Titoknaki fizetést, az az: két ezer forintot rendelek. — Austriában G* -ben a' napokban edgy Prédikátor a' jóltévo felebaráti szeretetről prédikálván, ezen leg első keresztényi virtus' ritkaságának halgatói előtt való megvilágosítására, így kiálta fel; oh! hol vagyon a' fe-

lebaráti szeretet? vagy mi az? A' felebaráti szeretet éppen olyannak tetszik én előttem, mint az a' Kalendáriom, melyben az egész esztendő mind tsupa Aprilis hónapokból álván, nem egyéb hanem a' minden órában való változásnak historiája. Az egész Esztendőt ilyen Kalendáriummá teszitek, és minden felebaráti szeretetek áprilisi historia. — Nem kétlem, hogy a' mi E. Olvasóink előttis ama nagy tudományú Bétsi Piárista Prédikátor T. Vizer Ur már esmerétes ne volna, kinek tanítására, ha már a' rendelt idő előtt fél órával valaki meg nem érkezik, nem hogy leülő helyet találhatna magának; de még a' Templom' küszöbenis alig álhat belől. Ezen kiterjedett érdemü és hiru Atyának a' napokban edgy Képrajzoló, rézre mettzett képét kinyomtatta vala, de szerentsétlenül; mert e' helyet az allírás helyet: *Preco Verbi Divini Viennæ*, a' féltudos Deák nyelvü képmetző ezt tette vala: *Preco Verbi Divini Viennensis* az az: E' helyet: *Az Isten Igéjének Bétsi Hirdetője*, azt tévé: *az Isten Bétsi Igéjének hirdetője*; mintha az Istennek különös Igéje volna Bétsben, és nem az, a' mi másutt. Ezért a' Képrajzoló pátzba vétetvén, más nap a' *Viennensis* helyet minden kép alatt *Viennæ* vala. — A' dolognak tokélletes igazfága mellett kezefséget vállalni nem batorkodunk: de mint szárnyára került hirt, jelenthettyük azt, a' mit már fokban kezdenek beszélleni, hogy t. i. a' Monárkának olly szándéka volna, melyszerént edgy egész Regement Magyar Gárdát álitson; kik mind Strásmestri rangal lévén, Nemes és Nemtelen válogatott természetü már a' Hadi életbenis bizonyos idejig szolgált Magyar ifjakkból fognának állani; és a' mostani 60 fejekből álló Nemes Test Örzök ezen Gárda Regementben Főtisztek fognának lenni. Minthogy minden

den nevezetesebb Europai Udvaroknak Gárda Regimentjek vagyon, itt is ezen Gárdának felállítását sokan bizonyosnak mondják lenni. — Tegnapelőtt edgy Stájer Országi ember két lovat vezetvén keresztül a *Leopold* hidján, meg áll edgy valakivel beszélni, azalatt edgy lovai mellett elment Németnek úgy megrúgá a' stájer-ló az orrát, hogy azt Viza-hoizoggal se forrasztja soha fenki többé öszve, Erre Iorma lévén, öszve szaladnak az emberek, 's a' mingyár ott lévő tobák' áruló-bóltbólis oda szalad edgy Leányka, ki a' szemközt nézett orrotlant megismervén, így sikoltja-el magát: Jaj Istenem! oda van az orra, pedig ez az egész Városban legtöbb tubákot vett töllem. Ilyen magok kenyereket, nem a' más orrát sajnáló tubákárosok sokan vagynak! —

Budáról írják; „Tegnap, ugymint ezen hónapnak 15-dikén itten a' F. Monárkhánk' születése napját mindenek különös tisztelettel ülék meg. Az egész Hadinép parádében vala, mind a' két Torvényszéknek tagjai az egész jelenlévő Nemességgel edgyütt a' Templomban megjelenvén, az ágyú ropogások között mindennek e' vala búzgó kívánsága: *Eljen az ő népének 's kedves Hazánknak édes Attya II-dik József!* és az ő napjának napja esztendőig világoskodjék a' mi szivünkben! — A' F. K. H. Tanácsról olly parantsolat érkezék a' napokban Pofonyba, hogy a' Typographusok minden botránkoztató irások' kinyomtatásától magokat olják. — A' Felsőleges Monárkha kegyelmesen megengedte, hogy azok az apró név nélkül kijövo Könyvetskék, mellyekben az író, bizonyos tekintetre nézve, nem kívánja a' maga nevét kinevezni, a' Censurának ezen allirásával: *Transeat* — hadmennyen a' többi között — kinyomtattathatnak, de ezen *Transeátnak* a' legyen

az értelme, hogy az illetén könyvek csak az áruló boltokban árultathatnak; közönséges tudósító levelekben, vagy az Ujságokban kinem hirdettethetnek, sem az árulók' Katalogusába bé nem iktattathatnak. Ezen finormérték adatéki a' Felsőges Monárkhától 6-dik napján a' múlt hónapnak. — Edgy Szabólt's Vármegyei Szólgabiró L* Gergely, ezelott edgy néhány esztendővel azzal ditsekedik vala, hogy Szólgabirófága alatt 26 Baszorkányokat égettettet meg. Hogy a' következő tudhassa, mivel tartozzék az emberi nemzet Báró Szvittennek, ki a' babonás it'letü vén világot ezen szörnyü tévelygésből orránal fogva csaknem erőszakoson huztavala-ki; nézzük a' Szegedi Tanátsnak Prothocolumát, és abból edgy ide iktatott hajdoni Sententziát hadjunk fen a' következő világ' nevettségére.

*Sententia Per Magistratum Civitatis Szegedien-
sis contra Danielelem Rósa sagarum Principem lata An-
no 1722. et ex Archivo eorundem descripta. — „*

Si quidem Princeps Magus et sagarum Magister Daniel Rósa Annorum 82 Divinas et humanas Leges conculcando, statutasque pœnalitates non timendo reum, ea, quæ eundem regere debuissent seponendo, et abnegando Sacro Baptismo, et Catholicæ Fidei renuntiando, semetque infernali Satanæ in proprium vasallum tradendo, Christum etiam Dominum, veram fidem, ejusdemque perpetuam et continuam adhærentiam vovendo, nocturno tempore continuis Diabolicis consultationibus, saltibus, lusibus interfuerit, cum Diabolo comederit et biberit, ac eundem Loco veri Dei adorare, ac venerari velle promiserit, et ita per 50 annos Dæmonis supremum Capitaneum egerit, duranteque Senitio, per artes Magicas multas innocentes personas in nihilum et ad mortem usque redegerit, ita et pluvias pluere non admiserit, ac Terræ fructus abstulerit, similesque ad Turciam plane vendiderit, verbo; omnia quæ pauperibus hominibus vitam inferre, et excogitare potuit damna intulerit, cum sociisque suis in effectum deduxerit. Ideo idem secundum Patrias et alias Leges sig. Arlum 60 Praxis Criminalis, vivus comburendus decernitur.

A' Boszorkányok' Fejedelmének *Rósa Dánielnek*, a' Szegedi Városi Tanács által 1772-dik esztendőben fejére mondatott Sententia; mely az ő Archivumokból iktattatik ide, következő: „Mint-hogy a' Szemfényvesztőknek Fejedelmek és a' Boszorkányoknak Mesterek *Rósa Dániel*, ki 82 esztendő, mind Isteni, mind emberi törvényeket megtapodván, és a' kirendelt büntetésektől semmit sem tartván, a' szent Kereszttségnek és az igaz Katholika hitnek ellene mondván, magát a' Pokolbéli sátánnak tulajdon szolgájává adván, a' Krisztust és az igaz Hitet megtagadván, éjszakának idején szüntelenül való Ördögi tanátskozásokban, tántzolásokban jelen lett legyen, az Ördöggel evett, ivott, és azt igaz Isten helyet imádni fogadta, és így 50 esztendők alatt az ördögnél fő Kapitányi hivatalt viselvén, boszorkányi Mesterfége által sok ártatlan személyeket a' halálig semmivé tévén, esőt hüllani nem engedvén, hanem a' föld termésit a' Töröknek eladván, edgy szóval a' szegénységnek minden kigondolható veszedelmeket okozván, a' maga Tarfai-ak mindeneket véghez vitt legyen, annakokáért a' Hazánknek Törvénye, nevezetesen pedig a' Praxis Criminalisnak 60-adik Tzikkelje szerént, az elevenen való megégettetésre ítéltetik. „

— Az Ö Felfége' kegyelmes akarttya szerént a' Házak építéseiben előforduló perek a' Pólgári dolgokhoz tartoznak, és a' Polgári Székek előtt fojnak; de arra kell vigyázni, hogy minden ugyan a' maga telekjén olyan magasra, a' mint akarja, építhet; de a' Szomszéd tsepegőjétől 3 lábnyi meszszire; ha ugyan is így a' Szomszéd ablakától a' Világosság el nem vétetődik, ámbár a' meszszire való ki látás, a' mely számban sem jön, meg akadályoztatik is. | És

így

igy következésképen a' törvényes új rendelkezéseknek
erről a' dologról szóló 8dik részétől el kell térni. —
A' Jénai tudos Ujjágból olvasunk edgy szép esetet.
Ennekelötte mint edgy 2 esztendővel edgy bizonyos
Tartománybéli Faluban meghal edgy paraszt, ki bi-
zonyos időtől fogva a' gyónást és a' szent vatsorával
való élést elmulatta vala, és a' Pap femmi módon rá
nem vehette, hogy ezeket tselekedné, mint más
Keresztényi Katholikusok. Meghal edgyfzer a' Pa-
raszt, és a' Plébánus a' Papi székét *—ban röviden,
de igen jól és világoson e' dologról így tudósítja:
*Morexit aliquis Rusticus, qui neque confituit, ne-
que accipuit Corpum Christi. Queritur ergo, an
sit sepelliendus cum cruce et Lux.* Ezen tudósító
kérdésre az z'ji Papi-Tanáts, izéhez a' Dékánhoz
edgy választ küld, melyben ilyen végezés vala:
suspendatur ineptus (Scilicet Pastor) De mivel a'
Dékán éppen akkor terhes beteg lévén, sem a' Pa-
pot magához nem hívathatta, sem nem írhat ttnéki,
csak a' *rescriptumot* küldé által ezen izenettel, hogy
magát ahoz szabná. „ Megtselekszem, mond a'
Pap a' követnek, ezen szempillantásban; 's megis tse-
lekvé, mert *vi mandati: suspendatur ineptus*, a'
tzinterem falára felakasztatá a' megholt Parasztot —
Az örökkévalóságban lévő Pruszszus Királynak na-
gyobb borszuszága nem vólt, mint az, mikor valaki
ollyan hivatalt, vagy nevet íntált magának, mel-
lyet megnem érdemlett, a' honnan az efféle kéréseket
külömbb külömbb módon szokta vala megjatzodtat-
ni, a' mint e' példátskából ki tettik; „ Edgy valaki
titkos Tanatsosi rangot íntálván edgykor tole, így
szolla: én örömost Titkos Tanátsoffá tennélek, ha bi-
zonyoson tudnám, hogy akármely titkos szóis ben-

ned meg marad, hogy senki rajtad kívül megne tudja. Midőn uttsegéjennel fogadná az instáló, hogy minden titkot álhatatosan megtart, felel a' király: nó imé ezen fogodásod fzerént mátoífogva Titkos Tanácsosi Titulusod van, de soha senkinek ki ne mond, mert töllem, fogadom, hogy soha senki meg nem fogja tudni. Így vala *Fridriknek* holig edgy Titkos Tanácsosa, kiről soha senki semmit sem tudott. — A' közelebb jött levelek azt erősítik, hogy a' mi kopasz feju szomszédink nem azért vólnának olly szemes vigyázattal és kész hadi erővel minden telől a' széleken, mintha ellenkezést akarnának támasztani a' Keresztyén Koronázás ellen: noha csak ugyan ezis orvosolhatatlan seb nékik, hanem azért, nehogy a' koronázás szagával Birodalmaira útvén, akkor találja felnyitni szemét, mikor már a' Keresztyén Katonák örző piatzokon azt kiáltozzák: hopte!! — A' Muszka Császárné edgy Bombárda sereget akarván a' F. Császári sereg formájára fel állítani, a' mi népünköl 80 emberek fognak kiválasztatni, és oda küldetni. — Minekutánna ama hires Velentzei Képfaragó *Kánova* azt a' pallérozott márványkö oszlopot elkészítette vólna, mely a' közelebb meghólt elfelejthetetlen emlékezetu XIV-dik *Kelemen* Pápának képét ábrázolja, nem régiben a' 12 Apostolok Templomába vitették; és ott örök emlékezetre felállították. Mint-hogy ezen nevezett Sz. Atyának tsontyaiis a' jövő Májusba által vitettetnek ide, és ez alá az oszlop alá készítettett 'Sirba temettetnek, tehát *Fulignoba* rendelés tétetett, hogy 10 ezer font vialsz gyertyák készíttessenek ezen temetési pompára. —